

© Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Vandløbsrestaurering – national ordning

Vejledning om nationalt tilskud til kommunale
projekter vedrørende vandløbsrestaurering

2026

Indhold

1.	Indledning	4
2.	Ordningens formål	4
3.	Nyt siden sidst	4
4.	Administration af ordningen	5
5.	Afsatte midler	5
6.	Ansøgningsfrist	5
7.	Hvordan søges om tilskud.....	5
8.	Hvem kan søge om tilskud	6
9.	Hvilke projekter og aktiviteter kan opnå tilskud	7
10.	Andre tilskudsordninger i relation til vandløbsrestaurering	14
11.	Tilskuddets størrelse og projektets finansiering	15
12.	Vandområder	16
13.	Afgørelse og prioritering	17
14.	Tilskudsberettigede udgifter	18
15.	Ikke tilskudsberettigede udgifter	19
16.	Udbudsregler	20
17.	Tilsagnshavers forpligtelser.....	22
18.	Igangsætning af projektet	22
19.	Tilsagnsperioden	22
20.	Klageadgang	23
21.	Ændring af projektet	23
22.	Anmodning om udbetaling	23
23.	Udbetaling af tilskud	26
24.	Opretholdelse.....	26
25.	Kontrol.....	27
26.	Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud	27
27.	Force majeure.....	28
28.	Brug af data.....	28

29. Administrations- og lovgrundlag	28
---	----

1. Indledning

Denne vejledning skal kommunerne bruge, når der søges om tilskud til projekter vedrørende vandløbsrestaurering fra den nationale ordning, der administreres af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, herefter styrelsen. Vejledningen er gældende fra 2026 og frem til næste udgivelse af vejledning. I vejledningen findes oplysninger om tilskudsordningens formål, hvem der kan søge, hvad der kan søges om, hvordan der søges og om betingelser for at få tilskud.

2. Ordningens formål

Den nationale tilskudsordning til vandløbsrestaurering har til formål at medvirke til at opfylde de konkrete miljømål, der er fastsat for vandområder i vandområdeplanerne. Der kan søges om tilskud til projekter, der udmønter vandløbsindsatser (foranstaltninger) i vandområdeplanernes indsatsprogram, jf. bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter¹. Ordningen omfatter fastlagte indsatsstyper i typologi 1-vandløb, som fremgår af skema 2. Indsatser, der er lokaliseret i vandløbstypologi 2 og 3, kan der ikke søges tilskud til efter denne ordning, da de hører under den EU-medfinansierede vandløbsordning.

Formålet med tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering er at bidrage til genopretning af gydepladser og passager for fisk og at forbedre forholdene for flora og fauna i øvrigt for omkostningseffektivt at sikre det fastlagte miljømål i konkrete vandområder.

Tilskudsordningen støtter fysiske forbedringer i vandløb, der genskaber mere naturlige vandløb uden spærringer og med større fysisk variation.

Ansøger skal allerede på ansøgningstidspunktet sandsynliggøre, at projektet vil være med til at understøtte formålet med tilskudsordningen.

3. Nyt siden sidst

Ny bekendtgørelse

Bekendtgørelse om nationalt tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering er blevet opdateret.

Tilpasning til VP3-II

Med bekendtgørelse nr. 1669 af 8. december 2025 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter er der blevet fastlagt yderligere vandløbsindsatser. Vejledningen og Bekendtgørelse om nationalt tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering er ændret, således at der er mulighed for at yde tilskud til "Strækningsbaseret indsatsbehov", som er præciseret i [MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøg](#).

De øvrige nye indsatsstyper, "Etablering af dobbeltprofil" og "Etablering af miniådal" er ikke omfattet af vandløbsordningen.

¹ Bekendtgørelse nr. 1669 af 8. december 2025 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Krav om at træplantning omfatter minimum 80 % rødel

Ved træplantning på vandløbsbrinker fastsættes kriterie om, at minimum 80 % af træerne skal være rødel.

Mulighed for tidligere påbegyndelse af projekt

Det gøres muligt for egen regning og risiko at påbegynde projektet forud for ansøgningstidspunktet. Projektet må dog ikke være afsluttet inden ansøgning. Det er desuden, for egen regning og risiko, tilladt at påbegynde eventuelle ændringer inden ændringsanmodning er indsendt.

Ændring vedr. dokumentationskrav ved udbetalingsanmodning

Den nødvendige dokumentation afhænger af størrelsen af beløbet, der anmodes udbetalt, og ikke som tidligere, hvor det var tilsagnsbeløbet. Læs mere i afsnit 22.

4. Administration af ordningen

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø administrerer ordningen.

Styrelsen modtager ansøgninger om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering – national ordning, udfører fagligt kvalitetstjek, træffer afgørelse om tildeling af tilskud og udbetaler tilskud.

5. Afsatte midler

Ordningen er 100 % nationalt finansieret.

Forud for hver ansøgningsperiode offentliggøres den økonomiske ramme på hjemmesiden for den nationale vandløbsordning, som finder under www.vandprojekter.dk

6. Ansøgningsfrist

Ansøgningsperioden vil blive annonceret på siden for den nationale vandløbsordning, som findes under www.vandprojekter.dk samt på statens-tilskudspuljer.dk.

En ansøgning skal være modtaget i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø senest den sidste dag i ansøgningsperioden kl. 23:59.

7. Hvordan søges om tilskud

Ved ansøgning om tilskud skal den digitale selvbetjening udfyldes af ansøger. Selvbetjeningen kan tilgås via link, som kan findes på hjemmesiden om national vandløbsordning under www.vandprojekter.dk. For at logge ind på selvbetjeningen skal et af kommunens MitID-medarbejdercertifikater benyttes. Ansøger skal logge på som virksomhed. Hvis du ikke har et MitID-medarbejdercertifikat, skal du kontakte din kommunes IT-afdeling. I selvbetjeningen findes hjælpeetekster relevante steder.

Det er muligt at oprette en ansøgning og gemme den i op til 7 dage uden at sende den. Hvis der inden for de 7 dage redigeres i den gemte ansøgning, vil det være muligt at gemme

ansøgningen igen i op til yderligere 7 dage. Der kan kun gemmes og sendes én ansøgning ad gangen.

Det er en god ide at have de nødvendige dokumenter klar, før ansøgningsprocessen påbegyndes.

Følgende dokumenter kan være relevante:

- Hvis dit projekt er omfattet af udbudsloven eller tilbudsloven, skal du uploade dokumentation for udbud samt dokumentation for alle tilbud. Hvis dokumentationen på ansøgningstidspunktet ikke er indhentet, skal den senest indsendes ved anmodning om udbetaling.
- Ved ansøgning om gennemførelse skal en forundersøgelsesrapport vedlægges ansøgningen, hvis der foreligger en sådan. Hvis der ikke foreligger en forundersøgelsesrapport, skal der vedlægges en projektbeskrivelse.
- Ved ansøgning om gennemførelse vedhæftes billede af indsatsen/strækningen, som skal realiseres (hvis billeder indgår i forundersøgelsen, kan dette undlades).
- Ved ansøgning om gennemførelse vedhæftes evt. et kort, der viser projekttiltag.
- Ved ansøgning om gennemførelse vedhæftes evt. tilladelser fra myndigheder. Hvis tilladelserne på ansøgningstidspunktet ikke er indhentet, skal tilladelserne senest indsendes ved anmodning om udbetaling.
- Hvis kommunen vælger at lade en konsulent repræsentere kommunen, skal der vedhæftes en fuldmagt fra kommunen.
- Hvis der er tale om et projekt, hvor vandområdet er beliggende i flere kommuner, skal der vedhæftes fuldmagt/aftale fra den/de kommuner, der ikke er ansøger.

Ansøgningen uploades med bilag via den digitale selvbetjeningsløsning. Det fremgår af skema 1, hvilke oplysninger og dokumentationstyper en ansøgning skal/kan omfatte.

Oplysninger/Bilag	Forundersøgelse		Gennemførelse		
	Altid et krav	Kræves senest ved udbetalings anmodning	Altid et krav	Kræves senest ved udbetalings anmodning	Ej krav men anbefales
Udfyldt digital ansøgning med besvarelser, hvor det er påkrævet	X		X		
Forundersøgelse eller alternativt en projektbeskrivelse inkl. billeder af indsatsstrækning			X		
Kort der viser projekttiltag					X
Dokumentation for tilladelser fra myndigheder (hvis projektet kræver disse)				X	
Dokumentation for udbud/tilbud, hvis omfattet af udbuds- tilbudsloven og over 300.000 kr. (bygge- og anlægsopgave) eller over 500.000 kr. (varer og tjenesteydelse).		X		X	
Fuldmagt til at konsulent eller nabokommune repræsenterer kommune	(x)		(x)		

Skema 1: Oversigt over hvilke oplysninger og dokumentationstyper en ansøgning skal/kan omfatte.

8. Hvem kan søge om tilskud

Kommuner kan søge om tilskud efter denne ordning.

Omfatter et projekt vandløbsrestaurering i flere kommuner, vælges én kommune som projektansvarlig og ansøger. Denne kommune vil blive tilsagnshaver og skal opfylde forpligtelserne i tilsagnet.

9. Hvilke projekter og aktiviteter kan opnå tilskud

Projekttyper

Der kan opnås tilsagn om tilskud til:

- Forundersøgelse af vandløbsrestaureringsprojekter.
- Gennemførelse af vandløbsrestaureringsprojekter.

Detailprojektet kan ligge i forundersøgelsesprojektet eller i gennemførelsesprojektet. Læs nærmere herom under *Detailprojektering* i dette afsnit.

Det er som udgangspunkt ikke muligt at få tilsagn om tilskud til et vandløbsprojekt, hvis der allerede findes et aktivt tilsagn til samme eller tilsvarende projekt, eller hvis projektet allerede vurderes at være gennemført.

Projekter

Et vandløbsrestaureringsprojekt består af de fastlagte indsatser i et eller flere vandområder. Den nationale vandløbsrestaureringsordning omfatter typologi 1-vandløb dvs. vandløb med en vandløbsbredde op til 2 m. En ansøgning om tilskud til forundersøgelse eller gennemførelse af et vandløbsrestaureringsprojekt skal som udgangspunkt omfatte alle fastlagte tilskudsberettigede indsatser inden for hvert af de ansøgte vandområder.

De fastlagte indsatser fremgår af bekendtgørelse nr. 1669 af 08/12/2025 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Mht. foranstaltningen "strækningbaseret indsatsbehov" fremgår det dog af [MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøg](#), hvilken indsats der er fastlagt (mindre strækningbaserede restaurering, genslyngning, etablering af sandfang og/eller etablering okkerrensingsanlæg).

De fastlagte tilskudsberettigede vandløbsindsatser er:

Indsatstype	Virkemiddel
Mindre strækningbaserede restaureringer	Udlægning af groft materiale
	Udlægning af groft materiale med træplantning
	Udskiftning af bundmateriale
	Hævning af vandløbsbund
	Plantning af træer langs vandløb
Genslyngning	Genslyngning
Åbning af rørlagte strækninger	Åbning af rørlagte strækninger med hævning af bund og udlægning af groft materiale eller åbning af rørlagte strækninger med hævning af bund og genslyngning
	Åbning af rørlagte strækninger uden hverken genslyngning eller hævning af bund, men med udlægning af groft materiale
Fjernelse af fysiske spærringer ²	Fjernelse af fysiske spærringer

² Hvis projektet vedrører fjernelse af spærringer, kan der kun gives tilsagn til fastlagte spærringer, som fremgår af MiljøGIS VP3, under temalaget "Indsats. Fjernelse af fysiske spærringer". Opstrømslængde til spærringer aflæses i informationsfunktionen i MiljøGIS.

Etablering af sandfang	Etablering af sandfang
Etablering af okkerrensingsanlæg	Etablering af okkerrensingsanlæg

Skema 2: Oversigt over indsatstyper og virkemidler.

Den fastlagte indsats skal som udgangspunkt gennemføres inden for det konkrete vandområde. Dog er sandfang og okkerrensingsanlæg undtaget, da disse indsatser bør etableres tæt ved kilden til henholdsvis sandvandring eller okkerforurening, også selvom det kan være i andre vandområder, der ligger opstrøms det konkrete vandområde.

Udskiftning af indsatstyper

Det er muligt at anmode om at udskifte en eller flere af de fastlagte indsatstyper i et vandområde, såfremt det vurderes nødvendigt for, at opnå målopfyldelse i vandområdet. Hvis udskiftningen medfører en øget referenceværdi for vandområdet, træffes afgørelse om udskiftningen med vilkår om, at omkostningerne til den nye indsats skal holdes inden for den økonomiske ramme, der oprindeligt var for vandområdet. Det anbefales, at eventuelle udskiftninger af indsatstyper er godkendt, før ansøgning om tilskud indsendes for det pågældende vandområde.

Se mere om procedure for udskiftning af indsatstyper samt ansøgningsskema herom på hjemmeside om national ordning under www.vandprojekter.dk.

Inden for indsatstypen "mindre strækingsbaserede restaureringer" kan ansøger frit vælge mellem et eller flere af følgende virkemidler:

- udlægning af groft materiale.
- udskiftning af bundmateriale.
- hævnning af vandløbsbund.
- udlægning af groft materiale med træplantning.
- plantning af træer.

Desuden kan der inden for indsatstypen "genåbning af rørlagte strækninger" frit vælges mellem de to virkemidler for åbning af rør:

- åbning af rørlagte strækninger med hævnning af bund og udlægning af groft materiale eller hævnning af bund og genslyngning.
- åbning af rørlagte strækninger uden hverken hævnning af bund eller genslyngning, men med udlægning af groft materiale.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø skal således ikke godkende valg af virkemidler for disse indsatstyper.

Sammenlægning af vandområder:

Det er muligt, at søge om tilsagn til maksimalt 5 vandområder samlet i én ansøgning, der enten omfatter forundersøgelse eller gennemførelse. I det tilfælde tages der udgangspunkt i projektets samlede ansøgte beløb samt den samlede referenceværdi baseret på summen af de enkelte vandområders referenceværdi. Alle vandområder skal være lokaliseret i typologi 1-vandløb.

Videreførte indsatser

Der er videreført en række indsatser fra tidligere vandplanperioder til vandområdeplan 2021-2027 (VP3-II). Disse indgår ligeledes i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Forundersøgelse af vandløbsrestaureringsprojekter

En forundersøgelse skal redegøre for, hvordan vandløbsrestaureringen forventes at kunne bidrage til opfyldelse af miljømålet, samt hvordan projektet forventes at kunne blive gennemført, og om det vil leve op til kriterierne for gennemførelse. Det er dog ikke et krav, at kommunen udarbejder en forundersøgelse, inden der søges om gennemførelse af et projekt.

Hvis kommunen i forvejen er i besiddelse af relevante og fyldestgørende projektoplysninger, der muliggør en ansøgning om gennemførelse, vil der således ikke nødvendigvis være behov for at udarbejde en forundersøgelse. Vær opmærksom på, om alle kriterier for realisering er belyst, og at forundersøgelsen indeholder alle de informationer, der er nødvendige for at søge om tilskud til gennemførelse af projektet.

Inden forundersøgelsen påbegyndes, bør ansøger besigtige vandområdet med henblik på at danne et godt grundlag for at fastsætte prisen for forundersøgelsen. Hvis f.eks. en spærring ikke kan registreres eller formodes at ligge et andet sted end angivet i [MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøg](#), kontaktes Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø på vandprojekter@sgav.dk, inden projektet iværksættes/ansøges for bekræftelse af spærringens placering.

En ansøgning om forundersøgelse skal oplyse, hvilke vandløbsrestaureringer, inden for et vandområde, projektet har til formål at undersøge, med henvisning til ID nr. på vandområdet og ID nr. på eventuelle spærringer og rørlægninger, som findes i [MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøg](#).

Krav til ansøgning om forundersøgelse

Ved ansøgning om forundersøgelse skal ansøger oplyse, om nedenstående vandløbsfaglige forhold undersøges. Øvrige krav til indhold i ansøgning er beskrevet i afsnit 7 "Hvordan søges om tilskud".

Krav til indholdet af forundersøgelsen

Forundersøgelsen skal indeholde:

- En redegørelse for, hvilke vandløbsrestaureringer projektet gennemfører i vandområderne med reference til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.
- En overordnet redegørelse for de anlægstekniske muligheder eller et detailprojekt med beskrivelse af, hvordan projektet lever op til kriterierne, herunder:
 - Information om sammensætningen af det fremtidige bundsubstrat, f.eks. dødt ved, sten og grus, herunder kornstørrelse og blandingsforhold.
 - Brinkanlæg ved etablering af nye vandløbsstrækninger.
 - Faldet på nye vandløbsstrækninger.
 - Genslyngningens forløb for nye vandløbsstrækninger.
 - Maksimalvandføring og tilpasning af dimensionerne på baggrund heraf ved etablering af sandfang.
 - Middelvandføring og tilpasning af dimensionerne/opholdstiden på baggrund heraf ved etablering af okkerrensningsanlæg.
 - Vandføring i omløbsstryg.
 - Vandløbsbundens kote på eksisterende og projekterede forhold i forhold til terræn ved hævnning af vandløbsbund.
 - Træers art og placering ved plantning af træer.
- En redegørelse for hvorledes projektet sikrer en forbedring af tilstanden i vandløbet i henhold til de konkrete miljømål fastlagt i vandområdeplanerne for 2021-2027, herunder projektets konsekvenser for passage og/eller gyde- og opvækstforhold for fisk og/eller for anden akvatisk fauna og flora i vandløbet.
- En redegørelse for berørte lodsejere og deres holdning til projektet. Vær opmærksom på at dette afsnit bør anonymiseres, således at der ikke indgår personhenførbare data (f.eks. kan navne og/eller matrikel nr. undlades, og der kan oplyses om antallet af lodsejere, samt hvor mange, der er positivt/negativt indstillet over for projektet).
- Beskrivelse af eventuelle afværgeforanstaltninger.
- En oversigt over tekniske anlæg i projektområdet, og om disse påvirkes.
- En beskrivelse af, om vandløbet er omfattet af handleplaner for truede fiskearter, eller om vandløbet ligger i et Natura 2000-område, hvor vandløbsfauna indgår i udpegningsgrundlaget.

- Budgetoverslag for projektets samlede omkostninger.
- Oplysninger om projektets finansiering og beregning af referenceværdi.
- Et kort eller en tegning, der viser det nuværende og det projekterede fremtidige vandløbsforløb ved etablering af nye vandløbsstrækninger og tiltag.
- En oversigt over, hvilke regler gennemførelse af projektet er omfattet af, og en vurdering af muligheden for at opnå de nødvendige myndighedstilladelser.
- Billeder af indsats eller den strækning, hvor der skal ske tiltag.

For alle de ovenstående krav gælder, at kommunen i både ansøgningen og forundersøgelsen skal redegøre for årsagen til, at projektet eventuelt ikke lever op til de nævnte kriterier i denne vejledning.

Forundersøgelsen kan afsluttes, inden den er fuldt tilvejebragt, hvis det indledende arbejde viser, at projektet ikke kan gennemføres; f.eks. hvis en spærring ikke eksisterer. Ved tvivl om hvorvidt en forundersøgelse kan afsluttes ufuldstændigt kontaktes styrelsen via vandprojekter@sgav.dk.

OBS: I forbindelse med udskiftning/etablering af rørføringer under veje, åbning af rørlagte strækninger, genslyngning af vandløb mv. kan det anbefales, at jordbundsforholdene i projektområdet undersøges som en del af forundersøgelsen. Dette fordi der i visse tilfælde kan indgå byggeaffald mv. som en del af det fyldmateriale, der er anvendt i forbindelse rørlægning af strækningen, opfyld af åslyng, renovering af veje mv. Udgiften til håndtering af affaldsholdig jord kan fordyre gennemførelse af projektet og bør derfor indgå i den samlede projektudgift.

Vurdering af ansøgning om forundersøgelse

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer ansøgninger om tilskud til forundersøgelse efter følgende:

- Ansøgningen vedrører ét eller flere vandområder (dog maksimalt 5 vandområder pr. ansøgning) i typologi 1-vandløb, hvor der for det enkelte vandområde er fastlagt indsatser jf. bekendtgørelse om indsatsprogrammer³.
- Ansøgningen omfatter alle de tilskudsberettigede vandløbsindsatser, der fremgår af bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter eller [MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøg](#).
- Tilskudsbeløbet udgør maksimalt 1,5 x referenceværdien. Ansøgt beløb over 1,5 x referenceværdien kan blive nedjusteret af styrelsen. Dog kan styrelsen i konkrete tilfælde give tilsagn om tilskudsbeløb, der overstiger 1,5 x referenceværdien, hvis der vurderes at være en betydelig effekt i forhold til formålet med ordningen.
- Forundersøgelsen gør det muligt at vurdere, om projektet vil opfylde kravene i dette afsnit.

Gennemførelse af vandløbsrestaureringsprojekter

Tilskud til gennemførelse af vandløbsrestaurering kan kun omfatte projekter, der lever op til kravene beskrevet i afsnit herunder.

Vandløbsfaglige krav til ansøgning om gennemførelse

Ved ansøgning om gennemførelse skal ansøger redegøre for, hvordan projektet vil leve op til nedenstående vandløbsfaglige krav. Øvrige krav til indhold i ansøgning er beskrevet i afsnit 7 "Hvordan søges om tilskud".

En ansøgning om gennemførelse skal indeholde:

³ Hvis projektet vedrører fjernelse af spærringer, kan der kun gives tilsagn til udpegede spærringer, som fremgår af MiljøGIS VP3, under temalaget "Indsats. Fjernelse af fysiske spærringer".

- En redegørelse for, hvilke foranstaltninger, projektet har til formål at gennemføre, dvs. alle fastlagte tilskudsberettigede indsatser *inden for* vandområdet. Herunder de underliggende indsatser til "strækningsbaseret indsatsbehov", som fremgår af [MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøg](#).
 - Hvis projektet vedrører fjernelse af spærringer, kan der kun gives tilsagn til fastlagte spærringer, som fremgår af MiljøGIS VP3 for vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøg.
- Henvisning til vandområdets ID og eventuelle spærringers og rørlægningers ID nr. og vandområdets typologi, som findes i [MiljøGIS VP3 for vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøg](#).
- En beskrivelse af, hvordan projektet sikrer en forbedring af forholdene for flora og fauna i vandløbet i henhold til det konkrete miljømål for vandområderne⁴, herunder:
 - Hvordan projektet vil medføre forbedret passage for vandrende fisk og/eller forbedrede opvækst- og gydeforhold for fisk og/eller forbedrede forhold for akvatisk flora og fauna i øvrigt.
 - Hvordan selve udførelsen af projektet underbygger den tilsigtede forbedring af forholdene i vandløbet. Ved udlægning af groft materiale/sten- og gydegrus bør DTU-Aquas vejledning "Sådan laver man en gydebanke rigtigt" generelt følges, og størrelsen og mængden af sten skal tilpasses de naturgivne forhold.
- En beskrivelse af selve anlægsprojektet (f.eks. i en forundersøgelse) inkl. billeddokumentation af vandløbsstrækningen, som der søges om restaurering af, eller billeder af spærring eller andre væsentlige elementer.
- Ved anlæg af nye vandløbsstrækninger i forbindelse med fjernelse af spærringer eller genåbning af rørlagte strækninger, beskrives om vandområdeplanernes kriterier til sikring af kontinuitet og om faunapassageudvalgets anbefalinger generelt er fulgt. Anbefalingerne om Faunapassageløsninger (DTU Aqua 2010) kan findes på siden om national vandløbsordning under www.vandprojekter.dk.
- Ved anlæg af nye vandløbsstrækninger i forbindelse med genslyngning, fjernelse af spærringer eller genåbning af rørlagte strækninger beskrives fald og anlæg. Ved fjernelse af fysiske spærringer bør det naturlige fald på vandløbets bund så vidt muligt genskabes, og det bør samtidig tilstræbes at udnytte faldet til at etablere gydestryg for laksefisk, lampretter m.m.
- Ved genslyngning beskrives det nye vandløbsforløb (slyngningsgraden).
- Ved okkerrensingsanlæg beskrives vandets opholdstid i anlægget.
- Ved sandfang beskrives dimensionen.
- Ved træplantning beskrives træart og placering – Husk minimum 80 % rødel.
- Beskrivelse af evt. afværgeforanstaltninger.
- Beskrivelse af tekniske anlæg i projektområdet, og om disse påvirkes.
- En oversigt over, hvilke regler gennemførelsen af projektet er omfattet af, og om de nødvendige myndighedstilladelser er opnået.
- Budget for gennemførelse af projektet. Hvis prisen overstiger 1,5 gange referenceværdien, skal ansøger argumentere for, om projektet vurderes at have betydelig effekt i forhold til formålet med ordningen.
- Beskrivelse af om vandløbet er omfattet af handleplaner for truede fiskearter, eller om vandløbet ligger i et Natura 2000-område, hvor vandløbsfauna indgår i udpegningsgrundlaget.

Hvis der er udført en forundersøgelse, skal forundersøgelsesrapporten vedlægges ansøgningen. Er der beskrevet flere mulige løsninger i forundersøgelsesrapporten er det afgørende, at den valgte løsning er tydelig markeret og forklaret.

⁴ Jf. bekendtgørelse nr. 1670 af 08/12/2025 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

Vurdering af ansøgningen om gennemførelse

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer ansøgninger om tilskud til gennemførelse efter følgende:

- Ansøgningen vedrører ét eller flere vandområder (dog maksimalt 5 vandområder pr. ansøgning) i typologi 1-vandløb, hvor der for det enkelte vandområde er fastlagt indsatser jf. bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.
- Ansøgningen omfatter alle tilskudsberettigede vandløbsindsatser, der fremgår af bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter eller [MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøg](#).
- Tilskudsbeløbet udgør maksimalt 1,5 x referenceværdien. Ansøgt beløb over 1,5 x referenceværdien kan blive nedjusteret af styrelsen. Dog kan styrelsen i konkrete tilfælde give tilsagn om tilskudsbeløb, der overstiger 1,5 x referenceværdien, hvis der vurderes at være en betydelig effekt i forhold til formålet med ordningen. Når der søges om flere vandområder i en ansøgning, beregnes en samlet referenceværdi baseret på summen af de enkelte vandområders referenceværdi.
- Ved udlægning af groft materiale, udskiftning af bundmateriale og hævning af vandløbsbund skal materialet bestå af naturligt bundsubstrat som grus, sten og dødt ved.
- Ved hævning af vandløbsbunden skal bunden hæves, således at bunden kommer tættere på terræn.
- Ved åbning af rørlagte strækninger må brinkanlæg ikke være stejlere end 1:1,5. Faldet på strækningen skal være mindst 1 ‰ og højst 10 ‰. Kravene kan fraviges under henvisning til konkrete naturmæssige, landskabelige, bygningsmæssige eller kulturhistoriske forhold, samt væsentlig infrastruktur.
- Ved plantning af træer langs vandløb skal træerne plantes under kronekanten på brinken. Træerne skal være hjemmehørende, løvfældende og skal plantes i grupper. Minimum 80 % af træerne skal være rødæl. Sidstnævnte krav vedr. rødæl kan fraviges under henvisning til konkrete naturmæssige, landskabelige, bygningsmæssige eller kulturhistoriske forhold, samt væsentlig infrastruktur.
- Ved genslyngning skal vandløbet lægges tilbage til det forløb og den profil, der var før reguleringen af vandløbet, eller til et tilsvarende naturligt forløb. Faldet på vandløbet skal være mindst 1 ‰ og højst 10 ‰ og brinkanlæg må ikke være stejlere end 1:1,5. Kravene kan fraviges under henvisning til konkrete naturmæssige, landskabelige, bygningsmæssige eller kulturhistoriske forhold, samt væsentlig infrastruktur.
- Ved fjernelse af fysiske spærringer må faldet ikke overstige 10 ‰, og brinkanlæg må ikke være stejlere end 1:1,5. Kravene kan fraviges under henvisning til konkrete naturmæssige, landskabelige, bygningsmæssige eller kulturhistoriske forhold, samt væsentlig infrastruktur. Ved etablering af omløbsstryg dimensioneres stryget således, at der opretholdes mindst 50 % af medianminimumsvandføringen i stryget samtidig med, at der ikke må fjernes mere end 50 % af medianminimumsvandføringen fra stryget. Sidstnævnte krav vedr. dimensionering af omløbsstryg, kan fraviges. Fravigelse kan ske i særlige tilfælde i vandløb med naturlig stor variation i vandføringen over året, når styrelsen vurderer, at det er forsvarligt i forhold til at sikre kontinuiteten i det pågældende vandløb, og hvis projektet fortsat sikrer varetagelsen af formålet med ordningen.
- Ved etablering af sandfang skal størrelsen af sandfanget være tilpasset maksimalvandføringen i vandløbet.
- Ved etablering af okkerrensingsanlæg skal anlægget dimensioneres således, at opholdstiden vil være mindst 10 timer ved middelvandføring.

Detailprojektering

Det er muligt at søge om tilskud til detailprojektering, og ansøger kan vælge, om detailprojektet skal være indeholdt i forundersøgelsen eller gennemførelsen.

Der er to sæt referenceværdier til vandløbsrestaureringsprojekter opdelt efter, om der søges om tilskud til forundersøgelse/gennemførelse med eller uden detailprojektering.

Når detailprojektet udarbejdes i forbindelse med forundersøgelsen, skal der foretages en vurdering af, om en evt. gennemførelse af projektet vil kunne udføres inden for tilskudsordningens rammer, herunder om projektet lever op til kriterierne beskrevet for et projekt om gennemførelse.

Hvis forundersøgelsen viser, at det foreslåede projekt ikke kan gennemføres inden for tilskudsordningens rammer, herunder at projektet ikke kan gennemføres inden for den økonomi, der er til rådighed for projektet, skal detailprojektet ikke udarbejdes.

Ansøger kan evt. beskrive et alternativt projektforslag i forundersøgelsesrapporten. Hvis de alternative indsats typer på forhånd kan godkendes af styrelsen, vil det være muligt at fortsætte med detailprojektering. Kontakt dog altid styrelsen inden detailprojekteringen påbegyndes, hvis der ønskes anvendelse af andre indsats typer end de typer, der er fastlagt i indsatsprogrammet.

Hvis der søges om forundersøgelse inkl. detailprojektering, vil der ikke være mulighed for at søge om tilskud til detailprojektering i gennemførelsesfasen.

Et detailprojekt kan med fordel udføres som udbudsmateriale, hvis projektet om gennemførelse forventes at skulle sendes i udbud. Det er dog ikke et krav, at detailprojekteringen omfatter udbudsmateriale.

Særligt om okkerrensingsanlæg

Referenceværdien for okkerrensingsanlæg beregnes for 1 anlæg pr. vandområde. Det er muligt at projektere og gennemføre flere mindre okkerrensingsanlæg, men referenceværdien beregnes kun for 1 anlæg.

Med henblik på at sikre den største effekt af okkerrensingsanlæg, bør anlæg etableres ved kilden til okkerforureningen, hvor jernkoncentrationen er høj, og vandføringen er lav.

Særligt om sandfang

Referenceværdien for sandfang beregnes højest for 2 sandfang pr. vandområde. Det er muligt at projektere og gennemføre flere sandfang, men referenceværdien beregnes højest for 2 sandfang.

Med henblik på at sikre den største effekt af sandfang, bør sandfang etableres ved kilden til den unaturligt høje sedimenttransport, så sandet tilbageholdes, før det når vandløbet. Sandfang bør så vidt muligt ikke etableres i selve vandløbet.

Særligt ved etablering af omløbsstryg

Ved etablering af omløbsstryg i forbindelse med turbiner, dambrug og lignende skal de gældende regler⁵ om afgitring overholdes.

Betydelig effekt

Kriteriet om, at der som udgangspunkt maksimalt gives tilskud svarende til 1,5 x referenceværdien, er indført for at sikre den bedste forvaltning af og størst mulige målopfyldelse pr. anvendt krone. Det er også udtryk for, at der skal være proportionalitet mellem pris og effekt.

Et projekt med et ansøgt beløb på mere end 1,5 gange den vejledende referenceværdi kan dog efter en konkret vurdering anses som tilskudsberettiget, hvis:

- 1) Det projekt, der forundersøges eller gennemføres, vedrører fjernelse af en spærring ved et dambrug, som nedlægges efter frivillig aftale mellem kommunen og dambruget, og

⁵ Bekendtgørelse nr. 1018 af 12. december 2002 om ålepas, ungfiskesluser samt afgittringer i ferske vande.

hvor kommunen har fået tilsagn om tilskud efter en statslig tilskudsordning til opkøb af retten til opstemning af vandløbet.

- 2) En gennemførelse af projektet vil have *betydelig effekt* i forhold til formålet med tilskudsordningen.

Når kommunen skal begrunde, om et vandløbsrestaureringsprojekt, hvor det ansøgte beløb er højere end 1,5 gange vandområdets referenceværdi, har *betydelig effekt*, skal kommunen lave en konkret vurdering af, om gennemførelse af projektet restaurerer eller skaber passage til en helt særlig vandløbsstrækning eller tilgodeser nogle helt særlige biologiske eller naturmæssige forhold. Begrundelsen skal indgå i ansøgningen.

Som udgangspunkt for vurderingen af "betydelig effekt" tager styrelsen blandt andet afsæt i nedenstående forhold:

- Vandområdet indeholder indsatser, der ved gennemførelse sikrer faunapassage til mindst 10 km opstrøms liggende målsatte vandløb.
- Der er tale om det sidste vandområde med indsats i et vandløbssystem, hvor flere indsatser tidligere er gennemført, og hvor gennemførelse af projektet vil sikre målopfyldelse. Vandløbssystemet skal have en længde på mindst 10 km målsatte vandløb ud over længden på det pågældende vandområde, der indgår i ansøgningen.
- Vandområdet vil ved gennemførelse af indsatsen udgøre den eneste potentielle gydestrækning i vandløbssystemet eller åbne op til det eneste gydevandløb/strækning i vandløbssystemet- baseret på de foreliggende oplysninger fra kommunen.
- Vandområdet eller dele af dette ligger i et Natura 2000-område, og indsatsen vil understøtte målopfyldelse (gunstig bevaringsstatus) for et vandløbstilknyttet udpegningsgrundlag for området, eksempelvis snæbel.

Ved projekter, der indebærer væsentlige overskridelser af referenceværdien, skal den betydelige effekt, som følge af gennemførelse af indsatsen, være særlig stor for at kunne opnå tilsagn om tilskud.

10. Andre tilskudsordninger i relation til vandløbsrestaurering

Tilskud til kommunal vandløbsrestaurering – EHFAF

Nye ansøgninger, som omfatter vandområder beliggende i typologi 2 og 3, skal søges under EHFAF-vandløbsordning hos Miljøstyrelsen (tidligere Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri).

Overlap til andre tilskudsprojekter med lignende tiltag

Det er som udgangspunkt ikke muligt at modtage tilskud til præcist samme tiltag og/eller til projekt med samme formål, som allerede har modtaget tilsagn/tilskud via vandløbsordningerne eller andre tilskudsordninger. Hvis vandløbsindsatsen eller dele af den allerede er gennemført, eller hvis der foreligger et tilsagn om tilskud fra anden tilskudsordning, skal dette oplyses i ansøgningen. Direkte overlap mellem vandløbstiltag kan medføre fratræk i vandområdets længde, og referenceværdien vil blive beregnet på baggrund af den tilbageværende længde. Tilskudsordninger som kan have relevans i forhold til sammenfald i vandløbstiltag er bl.a. Vandløbsrestaurering (EHFF og EHFAF) samt Vand- og klimaprojekter. Hvis overlappende tiltag er afsluttet for mere end 5 år siden (fra udbetalingsdato), vil der dog ikke ske fratræk i

referenceværdien, heller ikke selvom der kan være sammenfald i tiltag og/eller formål, hvis det vurderes nødvendigt at supplere med yderligere tiltag. Der vil desuden ikke ske fratræk i referenceværdien, hvis projekterne har forskellige formål.

Arkæologiske undersøgelser

I forbindelse med ansøgning om tilskud til gennemførelse af et vandløbsrestaureringsprojekt under den nationale vandløbsordning, kan der søges om tilskud til at udføre en arkæologisk forundersøgelse. Hvis den arkæologiske forundersøgelse viser, at gennemførelse af et vandløbsrestaureringsprojekt forudsætter en arkæologisk undersøgelse, kan der søges særskilt tilskud hertil hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Læs mere om ordningen på www.vandprojekter.dk.

Erstatninger for tab i forbindelse med vandløbsrestaurering

I forbindelse med ansøgning om tilskud til gennemførelse af et vandløbsrestaureringsprojekt, kan der søges om tilskud til udgifter vedr. erstatning for tab ved gennemførelse af projektet. Hvis der kan dokumenteres et tab for lodsejer ved realisering af et vandløbsrestaureringsprojekt, kan kommunen søge særskilt tilskud til disse udgifter hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Læs mere om ordningen på www.vandprojekter.dk.

Uforudsete udgifter i forbindelse med vandløbsrestaurering.

I forbindelse med gennemførelse af et vandløbsrestaureringsprojekt, kan der søges om særskilt supplerende tilskud til uforudsete udgifter, der opstår under igangværende anlægsarbejder, hvis det ikke har været muligt, at forudse disse på ansøgningstidspunktet. Læs mere om ordningen på www.vandprojekter.dk.

11. Tilskuddets størrelse og projektets finansiering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kan give tilsagn om tilskud på 100 % af de samlede, tilskudsberettigede udgifter i projektet. Der kan ikke udbetales mere end det fulde tilsagnsbeløb.

Tilskud til projekterne finansieres 100% af nationale midler.

Eksempler på beregning af tilskud:

I tilsagnet har styrelsen godkendt tilskudsberettigede udgifter til 60.000 kr., og tilsagnshaver har fået tilsagn om tilskud på max. 60.000 kr.

- Det viser sig, at projektet bliver **billigere** end forventet på tilsagnstidspunktet, idet de godkendte tilskudsberettigede udgifter på udbetalingstidspunktet er 44.000 kr. Tilsagnshaver får udbetalt 44.000 kr., da styrelsen kun kan udbetale tilskud til faktiske udgifter og maksimalt tilsagnsbeløbet.
- Det viser sig, at projektet bliver **dyrere** end forventet på tilsagnstidspunktet. F.eks. koster projektet 68.000 kr. Tilsagnshaver får udbetalt 60.000 kr. Tilskuddet kan ikke forhøjes, selv om projektet bliver dyrere.
- Udbetalingen på det maksimale tilsagnsbeløb forudsætter, at styrelsen kan godkende udgifterne som tilskudsberettigede, og at betingelserne for tilsagn er opfyldt.

Egenfinansiering af udgifter, der ligger ud over tilsagnsbeløbet, er ikke en begrænsning i denne ordning.

12. Vandområder

En ansøgning til et vandløbsrestaureringsprojekt kan bestå af et eller flere vandområder. Ansøgte vandområder skal omfatte alle fastlagte tilskudsberettigede vandløbsindsatser. De tilskudsberettigede vandløbsindsatser fremgår af tabel 2 i afsnit 9.

I den seneste bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter⁶ indgår foranstaltningen "Strækningsbaseret indsatsbehov". "Strækningsbaseret indsatsbehov" er præciseret med underliggende vandløbsindsatser, som kan ses i [MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøg](#).

De indsatsstyper, som i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter er angivet for det enkelte vandområde, skal ikke nødvendigvis gennemføres på hele vandområdets længde. Det er op til kommunen at dosere restaureringstypen. Doseringen af den enkelte indsatsstype skal, evt. sammen med andre tiltag, være tilstrækkelig til, at det konkrete miljømål for vandområdet opfyldes.

Vandløbsrestaurering skal foretages inden for de vandområder, som er omfattet af bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og omfatte de vandløbsindsatser, som er fastlagt for vandområdet.

Hvordan beregnes vandområdets referenceværdi for et vandløbsrestaureringsprojekt?

For et vandområde indeholdende strækningsbaserede indsatser (mindre strækningsbaserede restaureringer, genslyngning og/eller genåbning af rørlagt strækning) beregnes referenceværdien ved at gange længden af hele vandområdets længde med referenceværdien for den pågældende strækningsbaserede indsatser. Hvis der både indgår mindre og større strækningsbaserede restaureringer i samme vandområde, anvendes referenceværdi for "kombination af kombination af mindre og større restaureringer".

For et vandområde indeholdende indsatsstypen sandfang eller okkerrensingsanlæg beregnes referenceværdien som en stk. pris. Referenceværdien for okkerrensingsanlæg beregnes for 1 anlæg pr. vandområde. Det er muligt at projektere og gennemføre flere anlæg, men referenceværdien beregnes kun for 1 anlæg. Referenceværdien for sandfang beregnes højest for 2 sandfang pr. vandområde. Det er muligt at projektere og gennemføre flere sandfang, men referenceværdien beregnes højest for 2 sandfang. Hvis der kun projekteres/gennemføres 1 sandfang, beregnes referenceværdi kun for 1 sandfang.

For et vandområde indeholdende indsatsstypen fjernelse af fysisk spærring beregnes referenceværdien ved at gange opstrømslængden (længden findes i MiljøGIS) med referenceværdien for fjernelse af fysiske spærringer.

Såfremt et vandområde indeholder flere af ovenstående indsatsstyper, lægges de udregnede referenceværdier for de enkelte indsatser sammen til én samlet referenceværdi for vandområdet.

Tabel med de indeksregulerede referenceværdier kan findes på hjemmesiden for den nationale vandløbsordning under www.vandprojekter.dk. Reguleringen opdateres årligt og følger procentstigningen for "generel pris- og lønindeks".

⁶ Bekendtgørelse nr. 1669 af 8. december 2025 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Hvis der tidligere er opnået tilsagn til et vandløbsprojekt i vandområdet

Hvis der inden for vandområdet er givet tilsagn til eller gennemført andre statsligt finansierede projekter, kan der ikke opnås tilskud til samme udgift to gange. Det skal i ansøgningen oplyses, hvor lang den overlappende strækning, som tidligere har opnået tilsagn, er.

Hvis den overlappede indsats er udført for mindre end 5 år siden (fra udbetalingsdato), og der er sammenfald i formål og tiltag, vil denne længde blive fratrasket vandområdets længde, og referenceværdien vil blive beregnet på baggrund af den tilbageværende længde.

Sammenlægning af vandområder:

Op til 5 vandområder kan lægges sammen og søges samlet i en ansøgning om tilskud til enten forundersøgelse eller gennemførelse – også selv om vandområderne ikke er fysisk sammenhængende.

Referenceværdien for projektet beregnes som den samlede værdi baseret på summen af de enkelte vandområders referenceværdi.

Deling af et vandområde

Et vandområde kan deles, hvis vandområdet strækker sig over flere kommuner, hvis vandområdet er på mere end 10 km eller hvis vandområdet foruden andre vandløbsindsatser også omfatter "Etablering af dobbeltprofil", "Etablering af miniådal" og "restauration af ådale⁷". Derudover kan et vandområde deles op, hvis vandområdet indeholder fjernelse af flere spærringer ved dambrug, vandkraftværker, vandmøller eller lignende, der naturligt vil virke som en opdeling af et vandområde.

Referenceværdien beregnes på baggrund af den delstrækning af vandområdet, der indgår i delprojektet. Kommunen definerer, hvordan projektet opdeles.

13. Afgørelse og prioritering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø træffer afgørelse om tilsagn eller afslag på ansøgning og sender afgørelsen til ansøger via e-Boks.

Ved tilsagn modtager ansøger et brev med to unikke links til selvbetjeningen. Brevet sendes til kommunens e-Boks umiddelbart efter tilsagnsbrevet. Disse links skal anvendes ved evt. anmodning om ændring af projektet og ved anmodning om udbetaling.

Afslag og delvist tilsagn

Styrelsen kan give helt eller delvist afslag til et projekt, hvis det efter behørig dialog med ansøgeren vurderes, at:

- de påkrævede oplysninger i ansøgningen ikke er afgivet.
- projektet ikke bidrager til opfyldelse af formålet med ordningen.
- miljømålet for vandområdet allerede er opnået.
- projektet ikke er tilskudsberettiget.
- ansøger har givet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse.
- de bevillingsmæssige rammer er opbrugte.
- udgifterne ikke er tilskudsberettigede.
- de anslåede udgifter ikke er rimelige.

⁷ Restauration af ådale, etablering af miniådal og etablering af dobbeltprofil er ikke omfattet af denne tilskudsordning.

Prioritering af projekter

Styrelsen prioriterer ansøgningerne ud fra tidspunktet for, hvornår de er fuldt oplyste. Dvs. ansøgninger sagsbehandles løbende efter modtagelse.

14. Tilskudsberettigede udgifter

Det er udelukkende udgifter, der er nødvendige for at gennemføre projektet og direkte relateret til projektaktiviteterne, der er tilskudsberettigede.

Nødvendige udgifter er udgifter, uden hvilke projektet eller projektaktiviteterne ikke kan gennemføres.

Projektet kan påbegyndes forud for ansøgningstidspunktet for egen regning og risiko. Udgifter, der er afholdt forud for ansøgningstidspunktet, er således tilskudsberettigede.

Udgifter er kun tilskudsberettigede, hvis projektet ikke er afsluttet på ansøgningstidspunktet.

Udgifterne skal være betalt af tilsagnshaver, inden anmodning om udbetaling af tilskud sendes til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, og udgifter skal betales fra en konto, der tilhører tilsagnshaver.

Oversigt over tilskudsberettigede udgifter

De tilskudsberettigede udgifter kan blandt andet omfatte udgifter til anlægsarbejde, herunder køb af nye materialer (eks. gydegrus) og til nødvendig transport af disse materialer, arkæologisk forundersøgelse, løn til tilsagnshavers personale, udgifter til konsulenter, overhead mm. Styrelsen kan godkende andre udgifter end de nævnte. Det er en betingelse for godkendelse, at styrelsen vurderer, at udgifterne er af væsentlig betydning for at gennemføre projektet.

Løn til tilsagnshavers personale

Kommuner kan som tilsagnshaver bruge egne administrative medarbejdere og medarbejdere i egen entreprenøraftdeling til at udføre opgaver i projektet. Dette betragtes som udgifter til tilsagnshavers personale.

Der er ikke et krav om en separat ansættelsesaftale for kommunens medarbejdere.

Hvis der søges om tilskud til løn til kommunens personale, skal personalet være direkte beskæftiget med projektet. Det er ikke nødvendigt at oplyse timeantal og timepris for den enkelte medarbejder på ansøgningstidspunktet. Det er tilstrækkeligt at oplyse det samlede beløb, som knytter sig til kommunens eget personale.

Hvis to eller flere kommuner går sammen om et projekt, kan den projektansvarlige kommune (tilsagnshaver) få dækket de tilskudsberettigede udgifter i relation til løn til tilsagnshavers personale og overhead. Deltagende kommuners udgifter til personaleløn, overhead og rejseudgifter, skal fremgå i budgettet som konsulentudgifter.

Der kan søges om tilskud til den faktiske løn. I tilskudsordningen anvendes ikke lønkategorier, og der vil dermed ikke være en lønmæssig begrænsning.

Udgifter til konsulenter

Hvis der søges om tilskud til udgifter til konsulenter, skal timeantallet og timeprisen (dog højst 1.500 kr., med mindre udgifter til konsulent indgår i et udbud, der gennemføres efter reglerne herom) fremgå af ansøgningen om tilskud, og det skal beskrives, hvilken opgave konsulenten skal udføre.

Konsulentens udgifter til rejser, kørsel, fortæring og repræsentation skal være indeholdt i konsulentens timepris.

Fakturaen for udgifter til konsulenter skal være tilstrækkelig detaljeret til, at styrelsen kan afgøre, om den er i overensstemmelse med tilsagnet og projektbeskrivelsen, samt vedrører projektet. Antal timer, timepris og udførte opgaver skal fremgå af fakturaen.

Rejseudgifter

Der kan kun ydes tilskud til rejseomkostninger til tilsagnshaver og tilsagnshavers personale.

Ved udbetaling af tilskud skal udgifterne kunne dokumenteres ved kopi af billetter.

Refusion for kørsel i egen bil kan kun ske til statens laveste kørselstakst i det år, kørslen finder sted. Udgiften skal kunne dokumenteres ved kørselsregnskab for den enkelte medarbejder. Kørselsregnskabet skal indeholde oplysning om dato for, hvornår kørslen er foretaget, antal kilometer, formålet med kørslen, samt adresser på, hvorfra kørslen starter og slutter. Dette kørselsregnskab skal sendes med, hvis der søges om udbetaling af tilskud.

Informationsmøder

I forbindelse med større projekter kan der være behov for at holde informationsmøder, hvortil der kan være udgifter til leje af lokaler samt evt. lettere forplejning. Der kan søges om tilskud til disse udgifter. Styrelsen vurderer dog udgifternes rimelighed i forhold til projektet. Forplejning må ikke omfatte drikkevarer med alkohol.

Overhead

Der kan søges om tilskud til overhead. Dette beregnes som 18 % af de samlede, tilskudsberettigede udgifter til løn til tilsagnshavers personale.

Arkæologiske forundersøgelser

I forbindelse med ansøgning om tilskud til gennemførelse af et vandløbsrestaureringsprojekt kan der søges om tilskud til en arkæologisk forundersøgelse.

15. Ikke tilskudsberettigede udgifter

Der kan ikke opnås tilskud til udgifter, som Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer er unødvendige for projektets gennemførelse.

Der kan eksempelvis ikke opnås tilskud til nedenstående udgifter:

- 1) Advokatudgifter.
- 2) Almindelige driftsudgifter.
- 3) Udgifter i form af naturallydelser (ydelse der ikke kan dokumenteres med en faktura).
- 4) Udgifter til at varetage sædvanlige myndighedsopgaver.
- 5) Udgifter til bogholderi (herunder løn til regnskabsmedarbejdere), debitoropfølgning, fakturering, udarbejdelse af skatte- og driftsregnskab.
- 6) Udgifter til køb af grunde og bygninger og udgifter forbundet hermed.
- 7) Udgifter til køb af maskiner, køretøjer og udstyr.
- 8) Udgifter til moms, medmindre denne endeligt bæres af tilsagnshaver.
- 9) Udgifter til produkter, som tilsagnshaver sælger fra egen virksomhed.
- 10) Udgifter til projekter, der kun omfatter forskningsaktiviteter.
- 11) Udgifter til reparation af udstyr.
- 12) Udgifter til simple genanskaffelser.
- 13) Udgifter til udarbejdelse af ansøgning om tilsagn om tilskud.

- 14) Udgifter vedrørende aktiviteter, som tilsagnshaver er forpligtet til at realisere i medfør af anden lovgivning.
- 15) Udgifter, der ikke er specificerede i budgettet.
- 16) Udgifter, hvor fakturaen ikke er udstedt til tilsagnshaver.
- 17) Udgifter, hvortil der allerede er givet tilskud til tilsvarende projekt, og hvor formålet er ens.
- 18) Udgifter, som tilsagnshaver ikke har betalt, inden tilsagnshaver sender ansøgning om udbetaling af tilskud.
- 19) Udgifter til brug af egne maskiner, køretøjer og udstyr. Det er dog muligt at modtage tilskud til disse udgifter, såfremt anlægsopgaven har været konkurrenceudsat.
- 20) Værdien af eget arbejde og udgifter til tilsagnshavers eget arbejde, herunder arbejde udført af eller for personer og tegningsberettigede bestyrelsesmedlemmer i foreninger og organisationer.
- 21) Udgifter til udsætning af levende akvatiske organismer. Hermed menes udsætning af dyr og udplantning af planter i vandløb.

16. Udbudsregler

Styrelsen skal som kontrolmyndighed sikre, at udbudsloven⁸ og tilbudsloven⁹ er overholdt i forhold til de indkøb, der foretages som led i projektet. Som tilsagnshaver er du derfor forpligtet til at dokumentere dette.

Reglerne for udbud er omfattende og vil ikke blive gennemgået i detaljer i denne vejledning. Der henvises til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside – Udbud.

Som tilsagnshaver har du ansvaret for, at udbudsloven og tilbudsloven overholdes i projektet. Ved manglende overholdelse heraf kan projekttilskuddet nedsættes.

De kontrakter, der indgår som led i projektet, vil oftest være tjenesteydelseskontrakter (forundersøgelse, rådgivning) og bygge- og anlægskontrakter (etablering, afværgeforanstaltninger).

Offentlige tilsagnshavere

Offentlige myndigheder (staten, regioner og kommuner) er omfattet af udbudslovens regler. Dette indebærer, at disse myndigheders indgåelse af kontrakter skal følge procedurerne i udbudsloven efter følgende tærskelværdier:¹⁰

- Bygge- og anlægskontrakter med en værdi på mindst 41.212.688 kr. skal håndteres efter udbudslovens afsnit II.
- Statslige vare- og tjenesteydelseskontrakter med en værdi på mindst 1.064.177 kr. skal håndteres efter udbudslovens afsnit II.
- Ikke-statslige (regioner, kommuner og offentligretlige organer) vare- og tjenesteydelseskontrakter med en værdi på mindst 1.644.638 kr. skal håndteres efter udbudslovens afsnit II.

Hvis vare- og tjenesteydelseskontrakter har en anslået værdi, der ligger under ovennævnte tærskelværdier, og har en klar grænseoverskridende interesse, skal kontraktstildelingen håndteres efter reglerne i udbudslovens afsnit IV.

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 116 af 3. februar 2025.

⁹ Lovbekendtgørelse nr. 1410 af 7. december 2007 med senere ændringer.

¹⁰ Tærskelværdierne revideres hvert andet år af kommissionen, jf. § 9 i udbudsloven. Gældende tærskelværdier kan findes på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside.

Hvis vare- og tjenesteydelseskontrakter har en anslået værdi, der ligger under ovennævnte tærskelværdier, og ikke har en klar grænseoverskridende interesse og har en anslået værdi på mindst 500.000 kr. eksklusive moms, skal kontraktstildelingen håndteres efter reglerne i udbudslovens afsnit V.

For bygge- og anlægskontrakter under ovennævnte tærskelværdi på mindst 41.212.688 kr. finder tilbudsloven anvendelse.

Tilbudsloven indeholder forskellige procedurer, som afhænger af kontraktens værdi:

- Ved en værdi til og med 300.000 kr. (ekskl. moms) kan tilbudsindhentning ske ved underhåndsbud fra én enkelt tilbudsgiver.
- Ved en værdi på mellem 300.000 kr. og 3 mio. kr. (ekskl. moms) kan tilbudsindhentning ske ved underhåndsbud fra mindst to tilbudsgivere og højst tre. Hvis ordregiver ønsker at indhente et fjerde tilbud, skal dette komme fra en tilbudsgiver, der ikke kommer fra lokalområdet.
- Ved en værdi på mellem 3 mio. kr. og den gældende tærskelværdi for bygge- og anlægskontrakter i udbudsloven skal kontrakten udbydes efter reglerne om begrænset eller offentlig licitation i tilbudsloven.

Dokumentation

Ved anmodning om udbetaling af tilskud, efter forundersøgelsen og efter etablering af projektet, skal du dokumentere, at udbudsreglerne (udbudsloven og tilbudsloven) er overholdt.

Sammen med anmodning om udbetaling af tilskud skal du indsende:

- Annonce eller opfordringsskrivelse, det vil sige den skrivelse, du har sendt til leverandørerne med opfordring til at give tilbud. Annoncen/skrivelsen skal leve op til kravene i udbudsloven/tilbudsloven.
- De modtagne tilbud, både det valgte tilbud og de tilbud, du ikke har valgt. Det skal fremgå af tilbuddene, at de er afgivet på samme grundlag vedrørende kriterier, indhold og omfang.
- Den endelige faktura fra den tilbudsgiver, du har valgt.
- Andet relevant materiale, for eksempel tilbudsevaluering, udbudsforside.
- En vurdering af grænseoverskridende interesse ift. kontrakten.

Hvis du har vurderet, at en eller flere kontrakter i projektet ikke er omfattet af udbudsloven eller tilbudsloven, skal du indsende en begrundet redegørelse for dette til styrelsen.

Opbevaring af dokumentation

Tilsagnshaver skal opbevare al dokumentation for, at reglerne er overholdt, i mindst 5 år og 6 måneder fra datoen for slutudbetaling. Det betyder blandt andet, at også det eller de tilbud, der ikke er accepteret, skal opbevares.

Styrelsen kan i tilfælde af kontrol forlange at se materialet.

Særligt om kunstig opdeling

Tilsagnshaver må ikke kunstigt opdele et projekt i to eller flere underentrepriser for at komme under tærskelværdierne i henholdsvis tilbudsloven eller udbudsloven.

Nedsættelse, hvis udbudsreglerne ikke overholdes

Styrelsen nedsætter tilsagnet, hvis det konstateres, at tilsagnshaver er omfattet af udbudsloven eller tilbudsloven, men reglerne ikke er overholdt. Ligeledes nedsætter styrelsen tilsagnet, hvis tilsagnshaver ikke har holdt dokumentationen for, at udbudsloven eller tilbudsloven er overholdt, tilgængelig i 5 år og 6 måneder fra udbetalingstidspunktet.

Tilskudsgrundlaget vil blive nedsat forholdsmæssigt ud fra en konkret vurdering af, hvor alvorlig og omfattende forseelsen er.

17. Tilsagnshavers forpligtelser

Tilsagnshaver er forpligtet til:

1. at gennemføre projektet i overensstemmelse med tilsagnet.
2. at opnå de nødvendige tilladelser fra offentlige myndigheder, inden anlægsarbejdet igangsættes.
3. at afslutte projektet senest den dato, der er anført i tilsagnet.
4. afgive de oplysninger, som styrelsen beder om, i indtil 5 år efter, at projektet er afsluttet.
5. at holde dokumentation, der dokumenterer, at udbudsloven eller lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren er overholdt, tilgængelig i mindst 5 år og 6 måneder fra datoen for udbetaling af tilskud, hvis projektet eller dele heraf er omfattet af udbudsloven eller lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren.
6. at holde ansøgning om udbetaling af tilskud med tilhørende originale regnskabsbilag tilgængelig i mindst i 5 år og 6 måneder, regnet fra datoen for udbetaling af tilskud.
7. at sørge for, at projektet ikke ændres væsentligt eller ophører i 5 år fra datoen for udbetaling. Dvs. at det skal sikres, at formålet med det gennemførte vandløbsprojekt, i en 5-årig periode, er opretholdt og opfylder formålet om at forbedre og genoprette de fysiske forhold i vandløb og sikre det fastlagte miljømål for vandområdet. Vandløb er dynamiske og ændrer sig naturligt gennem året og fra år til år. Disse naturlige ændringer af vandløbsforløbet er en af forudsætningerne for at sikre det fastsatte miljømål for vandområdet, og vil derfor være ændringer, der er i overensstemmelse med tilsagnshavers forpligtelse. Forpligtelsen skal sikre, at der ikke sker menneskeskabte fysiske ændringer i vandløbet, der er i modstrid med formålet med vandløbsprojektet.
8. at sende anmodning om udbetaling rettidigt til styrelsen, det vil sige senest 3 måneder efter tilsagnsperiodens afslutning.

18. Igangsætning af projektet

Projektet kan sættes i gang for egen regning og risiko inden der søges om tilskud.

Projektudgifter, som er afholdt forud for ansøgning, kan dermed indgå i tilskudsgrundlaget. Projektet må ikke være afsluttet inden ansøgningstidspunktet.

Hvis ansøgningen ikke resulterer i et tilsagn, må ansøger selv betale evt. afholdte projektudgifter.

19. Tilsagnsperioden

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø fastsætter tilsagnsperioden i tilsagnsbrevet.

Tilsagnsperioden fastsættes for forundersøgelser til 1 år fra datoen i tilsagnsbrevet og for gennemførelser 3 år fra datoen i tilsagnsbrevet.

Det betyder, at tilsagnshaver fra tidspunktet for tilsagn har 1 eller 3 år til at gennemføre projektet.

Ansøger kan for egen regning og risiko påbegynde sit projekt inden ansøgningstidspunktet.

20. Klageadgang

Der kan ikke klages over Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs afgørelser.

21. Ændring af projektet

Såfremt der opstår ændringer i projektet under projektperioden, skal der ansøges om godkendelse heraf. En ændring kan bestå af ændring af projektindhold, budget, eller forlængelse af tilsagnsperioden. Ansøgning om ændring skal være modtaget, inden projektperiodens udløb.

Det er ikke muligt at opnå tilsagnsforhøjelse.

Ved ansøgning om ændring skal tilsagnshaver anvende det link til selvbetjeningen, som er tilsendt i forbindelse med tilsagnet.

Forlængelse af tilsagnsperioden

Tilsagnsperioden kan forlænges på foranledning af tilsagnshaver. En ansøgning om forlængelse skal begrundes med praktiske/saglige argumenter for den ønskede fristforlængelse, og ansøgning skal ske før tilsagnsperiodens udløb. I ansøgning om forlængelse skal tilsagnshaver desuden angive dato for, hvornår projektet forventes afsluttet.

Ændring af projektindholdet

En ansøgning om at ændre projektets indhold skal indeholde en begrundelse for ændringen, en beskrivelse af ændringen, og hvad ændringen betyder for projektets formål i forhold til at bidrage til målopfyldelse.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kan godkende en ændring af projektet på betingelse af, at ændringen efter styrelsens vurdering er i overensstemmelse med projektets formål samt opfylder kriterier angivet i bekendtgørelse om nationalt tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering. En ansøgning om ændring kan kun godkendes, hvis ændringen betyder, at projektet i sin ændrede form fortsat overholder kriterierne i denne vejledning.

Ændringen kan igangsættes forud for ansøgningstidspunktet for egen regning og risiko.

Ændring af budgettet

Tilsagnshaver kan inden for det samlede projektbudget og uden styrelsens forudgående godkendelse foretage omfordeling af budgetposter på op til 10 % af det samlede tilsagnsbeløb eller op til 25.000 kr., dog maksimalt for i alt 200.000 kr. Omdisponeringer herover skal godkendes af styrelsen.

Såfremt tilsagnshaver ændrer på medarbejdersammensætningen i et projekt, kan dette ske inden for den samlede budgetpost med lønudgifter, uden at styrelsen skal informeres om dette.

En ansøgning om budgetændring skal begrundes, og ansøgningen skal indeholde et nyt budget.

22. Anmodning om udbetaling

Når projektet er gennemført i overensstemmelse med betingelserne i tilsagnet, kan tilsagnshaver søge om udbetaling af tilskuddet.
Tilsagnshaver skal benytte det link til selvbetjeningen, som er sendt til kommunens e-Boks.

Anmodning om udbetaling skal ske efter de regler (vejledning og bekendtgørelse), som er gældende på ansøgningstidspunktet.

Der skal anmodes om udbetaling senest 3 måneder efter tilsagnsperiodens udløb.

Hvis der indgår egenfinansiering i projektets regnskab, skal det egenfinansierede beløb tydeligt kunne adskilles fra de øvrige udgifter i tilsagn. Dette skal fremgå i dokumentation for afholdte udgifter, som indsendes ved anmodning om udbetaling. Såfremt den eventuelle egenfinansiering ikke indgår i samme regnskab, skal der ikke indsendes dokumentation for egenfinansieringen.

Forundersøgelsesprojekter skal indeholde alle de oplysninger, som fremgår af tilsagnet, og som kommunen har oplyst, at projektet skal indeholde. Ligeledes skal Gennemførelsesprojekter indeholde alle de tiltag, som fremgår af tilsagnet, og som kommunen har oplyst, at projektet skal indeholde.

Ved beregning af de samlede udgifter skal styrelsens udbetalingsskema (Excel) anvendes. Udbetalingsskema kan findes under siden for national ordning på www.vandprojekter.dk.

Beregning af lønomkostninger til egne medarbejdere

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kan kun udbetale tilskud svarende til den faktiske lønomkostning.

Tilsagnshaver må medtage rimelige udgifter til direkte løn. I den direkte løn kan indgå de almindelige lønelementer, der sædvanligvis er knyttet til ansættelsesforholdet. En årsløn/timepris må således indeholde:

- Ferieberettiget løn.
- Arbejdsgivers betalte pensionsudgift. (Svarer til det samlede pensionsbidrag. Fritvalgsordning indgår således i timeprisen, men ikke et evt. særligt eget pensionsbidrag).
- Arbejdsgivers betalte ATP-udgift. (Svarer til 2/3 af det samlede ATP-bidrag, normalt er $2/3 = 198,00$ kr.)
- Arbejdsgivers betalte udgifter til andre lønrelaterede omkostninger (f.eks. barselsfonden, flexfonde).
- Feriepenge optjent under ansættelsen på projektet. Dvs. feriegodtgørelse medregnes og beregnes automatisk når udbetalingsskema anvendes. Der skal derfor ikke også tilføjes det udbetalte ferietillæg, da dette allerede indgår i den automatiske beregning.

Aflønning, der har karakter af for eksempel overskudsdeling og lignende, anses ikke at være en del af den direkte løn. Årslønnen/timeprisen må således ikke indeholde gratialer, provisioner, bonusser, andre ikke overenskomstmæssige ydelser, fri bil, telefon, fri kost og logi, personalegoder mm. Særlige funktionstillæg, eksempelvis miljøvagt, tillidsrepræsentant og arbejdsmiljørepræsentant indgår heller ikke ved beregning af årsløn/timepris.

Timeløn kan beregnes ved følgende muligheder:

Beregning af timeløn ud fra årsløn (december måneds lønseddel)

Der anvendes en standardtakst for timeløn, hvor medarbejdernes timeløn beregnes som medarbejderens årsløn divideret med 1.649 timer for en fuldtidsansat.

Tilsagnshaver skal anvende december måneds lønseddel for de involverede medarbejdere i projektet.

Beregning af timeløn via lønsedler

Timelønnen beregnes som årsløn / 1.649 timer.

Såfremt der er tale om langvarige projekter og dermed mange lønsedler, kan antallet af lønsedler reduceres til én lønseddel pr. kvartal i de kvartaler, hvor der er brugt timer.

Anmodning om udbetaling skal indeholde følgende:

Den nødvendige dokumentation afhænger af størrelsen af beløbet, der anmodes udbetalt.

Tilsagn under 100.000 kr.:

- Der skal indsendes en tro- og loveklæring, hvor det bekræftes, at projektet er gennemført i overensstemmelse med tilsagnets vilkår og budget. Desuden skal spørgsmål i den digitale selvbetjening besvares.
- *Der kræves ikke indsendelse af slutregnskab fra tilsagnshaver, dvs. at lønsedler og timeregistrering ikke skal indsendes.*
- Ved forundersøgelser vedlægges forundersøgelsen, evt. inkl. detailprojektering.
- Ved gennemførelser vedlægges en slutrapport med beskrivelse af det gennemførte projekt, herunder en kort beskrivelse af, hvorledes projektet blev gennemført med længde, fald, brinkanlæg etc. Hvis det gennemførte projekt afviger fra det ansøgte, skal afvigelserne beskrives. Desuden skal projektets forventede miljøeffekt kort beskrives, herunder om der forventes målopfyldelse i vandområdet. Der vedlægges desuden fotodokumentation. Hvis projektet har resulteret i et nyt tracé for vandløbsstrækningen vedlægges evt. kortmateriale (pdf), der viser det nye tracé.
- Ved gennemførelse vedlægges de nødvendige myndighedsafgørelser, hvis disse ikke er indsendt på ansøgningstidspunktet.
- Ved indhentning af tilbud /underhåndsbud indsendes dokumentationen herfor, hvis disse ikke er indsendt på ansøgningstidspunktet.

Tilsagnshaver skal indsende slutregnskab og dokumentation, hvis projektet udtages til stikprøvekontrol.

Tilsagn mellem 100.000 kr. og 1 mio. kr.

- Besvarelse af spørgsmål i den digitale selvbetjening.
- Ved forundersøgelser vedlægges forundersøgelsen, evt. inkl. detailprojektering.
- Ved gennemførelser vedlægges en slutrapport med beskrivelse af det gennemførte projekt, herunder en kort beskrivelse af, hvorledes projektet blev gennemført med længde, fald, brinkanlæg etc. Hvis det gennemførte projekt afviger fra det ansøgte, skal afvigelserne beskrives. Desuden skal projektets forventede miljøeffekt kort beskrives, herunder om der forventes målopfyldelse i vandområdet. Der vedlægges desuden fotodokumentation. Hvis projektet har resulteret i et nyt tracé for vandløbsstrækningen vedlægges evt. kortmateriale (pdf), der viser det nye tracé.
- Regnskab i form af Excel-ark "udbetalingsskema" (kan findes på hjemmesiden om national vandløbsordning under www.vandprojekter.dk). Regnskabet skal være ledelsespåtegnet. Ledelsespåtegningen bekræfter, at regnskabet er retvisende i forhold til afholdte udgifter.
- Hvis regnskabet omfatter faktura, skal disse indsendes. En faktura skal blandt andet indeholde en beskrivelse af leverancen, inkl. mængde og art af de leverede varer, så det er muligt at se sammenhængen til projektet, der er givet tilsagn til, samt betalingsdato. Det er afgørende for udbetaling, at faktura er udstedt til tilsagnshaver.
- *Lønsedler og timeregistrering skal ikke indsendes.*
- Ved gennemførelse vedlægges de nødvendige myndighedsafgørelser, hvis disse ikke er indsendt på ansøgningstidspunktet.
- Ved indhentning af tilbud /underhåndsbud indsendes dokumentationen herfor, hvis disse ikke er indsendt på ansøgningstidspunktet.

Tilsagnshaver skal indsende lønsedler og timeregistrering, hvis projektet udtages til stikprøvekontrol.

Tilsagn over 1 mio. kr.

- Besvarelse af spørgsmål i den digitale selvbetjening

- Ved forundersøgelser vedlægges forundersøgelsen, evt. inkl. detailprojektering.
- Ved gennemførelser vedlægges en slutrapport med beskrivelse af det gennemførte projekt, herunder en kort beskrivelse af, hvorledes projektet blev gennemført med længde, fald, brinkanlæg etc. Hvis det gennemførte projekt afviger fra det ansøgte, skal afvigelserne beskrives. Desuden skal projektets forventede miljøeffekt kort beskrives, herunder om der forventes målopfyldelse i vandområdet. Der vedlægges desuden fotodokumentation. Hvis projektet har resulteret i et nyt tracé for vandløbsstrækningen vedlægges evt. kortmateriale (pdf), der viser det nye tracé.
- Regnskab i form af Excel-ark "udbetalingsskema" (kan findes på hjemmesiden om national vandløbsordning under www.vandprojekter.dk) med de betalte tilskudsberettigede udgifter. Regnskabet skal være vedlagt en revisorerklæring. Revisionen skal udføres i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. Revisionsinstruks kan findes på siden om den nationale ordning under www.vandprojekter.dk.
- Udgiften til revisorerklæring er tilskudsberettiget, og udgiften indgår ikke i beregningen af referenceværdien/ i tilskudsbeløbet. Ved anmodning om udbetaling indsender tilsagnshaver faktura fra revisor.
- *Lønsedler, timeregistrering og regnskabets faktura skal ikke indsendes.*
- Ved gennemførelse vedlægges de nødvendige myndighedsafgørelser, hvis disse ikke er indsendt på ansøgningstidspunktet.
- Ved indhentning af tilbud /underhåndsbud indsendes dokumentationen herfor, hvis disse ikke er indsendt på ansøgningstidspunktet.

Tilsagnshaver skal indsende lønsedler og timeregistrering, hvis projektet udtages til stikprøvekontrol. Uanset kategori skal tilsagnshaver dog altid indsende slutregnskab og dokumentation, hvis projektet udtages til stikprøvekontrol.

23. Udbetaling af tilskud

Udbetaling af tilskud kan ske, når projektet er afsluttet, rapporteret og gennemført som beskrevet i tilsagnet, og når de dokumenter, som fremgår af afsnittet "anmodning om udbetaling", er modtaget.

Tilsagnet udbetales på baggrund af de tilskudsberettigede projektudgifter, der er anført i Udbetalingsskemaet.

NemKonto

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø overfører tilskudsbeløbet til tilsagnshavers NemKonto.

Indberetning af tilskud til Skattestyrelsen

Styrelsen indberetter det udbetalte tilskudsbeløb til Skattemyndighederne. Med hensyn til afklaring af skattemæssige konsekvenser anbefales det, at tilsagnshaver tager kontakt til Skattestyrelsen.

24. Opretholdelse

Ansøger der har fået tilskud til vandløbsrestaurering, skal opretholde projektet uden væsentlige ændringer i 5 år fra datoen for udbetaling. Det restaurerede vandløb skal opretholdes i samme tilstand, som da projektet blev afsluttet, og projektets formål og effekt skal bevares, som beskrevet i tilsagnet. Vandløb er dynamiske og ændrer sig naturligt gennem året og fra år til år. Disse naturlige ændringer af vandløbsforløbet er en af forudsætningerne for at sikre det

fastsatte miljømål for vandområdet, og vil derfor være ændringer, der er i overensstemmelse med projektets formål og effekt.

25. Kontrol

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø foretager både administrativ stikprøvekontrol af afsluttede projekter og stikprøvekontrol i felten i forbindelse med administration af ordningen. Kontrollen udføres i den 5-årige opretholdelsesperiode.

Viser en kontrol, at projektet ikke er opretholdt, eller der er udbetalt ikke-tilskudsberettigede udgifter, kan tilsagnsbeløbet kræves helt eller delvist tilbagebetalt.

26. Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kan træffe afgørelse om bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud, hvis:

- Tilsagnshaver har givet urigtige eller vildledende oplysninger, eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse.
- En eller flere betingelser for at yde tilskud ikke længere er til stede.

For manglende opfyldelse af visse forpligtelser har styrelsen på forhånd fastsat, hvordan tilskuddet eller udbetalingen kan nedsættes, og hvordan tilbagebetalingen fastsættes:

For sen afslutning af projektet

Tilskuddet nedsættes, hvis tilsagnshaver afslutter projektet for sent. Projektet skal afsluttes den dato, som er fastsat i tilsagnet eller i senere godkendte ændringer. Tilskuddet nedsættes på følgende måde:

- 0-30 kalenderdage for sen afslutning af projektet medfører 5 % nedsættelse.
- 31-60 kalenderdage for sen afslutning af projektet medfører 10 % nedsættelse.
- 61-90 kalenderdage for sen afslutning af projektet medfører 15 % nedsættelse.
- Mere end 90 kalenderdage for sen afslutning af projektet medfører bortfald af tilsagn.

For sen ansøgning om slutudbetaling

Tilskuddet nedsættes, hvis tilsagnshaver ikke anmoder om udbetaling af tilskud rettidigt, det vil sige senest 3 måneder efter tilsagnsperiodens udløb. Udbetalingen nedsættes med 1 % pr. kalenderdag ved for sent modtaget ansøgning om udbetaling. En forsinkelse på mere end 50 dage medfører 100 % nedsættelse af udbetalingen og bortfald af tilsagnet.

Ved manglende overholdelse af begge ovennævnte tidsfrister (afslutning af projektet og ansøgning om slutudbetaling) sanktioneres alene for den tidsfrist, der er overskredet først.

Opbevaring af bilag

Ved manglende overholdelse af forpligtelsen om at opbevare bilag og anden dokumentation i mindst 5 år og 6 måneder fra datoen for slutudbetaling, kan styrelsen kræve tilbagebetaling af den del af tilskuddet som der mangler dokumentation for.

Udbetaling på uretmæssigt grundlag

Hvis det konstateres, at tilskud er udbetalt på uretmæssigt grundlag, kan styrelsen kræve hel eller delvis tilbagebetaling. Styrelsen foretager en faglig vurdering af overtrædelsen i forhold til formålet med ordningen.

Projektet opgives

Hvis projektet ikke gennemføres, skal tilsagnshaver hurtigst muligt oplyse styrelsen om det.

Manglende opretholdelse af projekt

Styrelsen kræver tilskuddet delvist tilbagebetalt, hvis projektet ikke opretholdes. Der anvendes følgende procentsatser:

- 1) Hvis projektet er opretholdt i mindre end 3 år, medfører det, at 80 % af tilskuddet kræves tilbagebetalt.
- 2) Hvis projektet er opretholdt i 3 år eller mere, men mindre end 5 år, medfører det, at 20 % af tilskuddet kræves tilbagebetalt.

27. Force majeure

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kan anerkende tilfælde af force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder, der i væsentlig grad berører projektet.

Hvis tilsagnshaver ønsker at påberåbe sig force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal dette meddeles styrelsen skriftligt hurtigst muligt efter det tidspunkt hvor hændelsen indtraf. Meddelelsen skal være vedlagt fyldestgørende dokumentationsmateriale.

Det er en betingelse for anerkendelse af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, at de indtrufne begivenheder forhindrer tilsagnshaver i at opfylde sine forpligtelser, og at tilsagnshaver ikke ved en forholdsmæssig indsats kunne have sikret sig herimod.

28. Brug af data

Oplysninger om projektet vil blive brugt af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø til sagsbehandling, administration, tilskudsudbetaling og kontrol. Det er vigtigt, at kommunen kun indsender persondata, hvis det vurderes at være nødvendig information for sagsbehandlingen.

Persondata behandles i overensstemmelse med persondataforordningen (GDPR). Modtager styrelsen i forbindelse med ansøgning om tilsagn eller udbetaling, personhenførbare oplysninger om andre end ansøger selv, vil ansøger blive bedt om at underrette vedkommende samt at udfylde og uploade en erklæring om underretning om behandling af personoplysninger. Underretningsbreve og erklæring vedrørende GDPR kan findes på siden for den nationale vandløbsordning under www.vandprojekter.dk. Formålet er at sikre, at personer, hvis personoplysninger er blevet givet til styrelsen, bliver informeret herom.

29. Administrations- og lovgrundlag

Nedenstående lovgrundlag er relevant for ordningen:

- Bekendtgørelse nr. 713 af 25. august 2026 om nationalt tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

- Bekendtgørelse nr. 1669 af 08/12/2025 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.
- Bekendtgørelse nr. 1670 af 08/12/2025 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster.